

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มะละกอมีชื่อสามัญว่า Papaya มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Carica papaya* L. จัดอยู่ในวงศ์ Caricaceae มีชื่อเรียกในแต่ละภาคแตกต่างกันไป ได้แก่ มะก้วยเต็ด ลอกอ ละกอ และบักหุ้ง เป็นพืชพื้นเมืองดั้งเดิมของอเมริกากลางเป็นไม้ผลอายุสั้น 1 ถึง 2 ปี ในค.ศ.1513 ถึง 1525 (ปี พ.ศ. 2056 ถึง 2068) มะละกอได้กระจายไปยังแถบปานามาและตาเรียนและต่อไปยังหมู่เกาะอินดีสตะวันตก ในราวปี พ.ศ. 2143 ได้แพร่เข้าสู่ประเทศฟิลิปปินส์โดยนักเดินเรือชาวโปรตุเกส และกระจายไปยังเขตอื่น ๆ โดยเฉพาะเขตร้อนและเขตกึ่งร้อน นิยมปลูกกันมากในหลายประเทศ เช่น ออสเตรเลีย เอเชียใต้แก่ได้หวัน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และ ไทย (สะอาด และคณะ. 2555) แม้ว่ามะละกอไม่ใช่พืชพื้นเมืองดั้งเดิมของไทยแต่ก็มีการปลูกมานานตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นพืชที่ปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2536)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปลูกเป็นมะละกอเพื่อบริโภคมีหลายสายพันธุ์ พันธุ์แขกดำเป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกมากที่สุดคิดเป็น 62 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ พันธุ์แขกนวล 18 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์ปักไม้ลาย 8 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์อื่น ๆ อีก 12 เปอร์เซ็นต์ ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีพื้นที่ปลูกอย่างกระจัดกระจายทั่วไปส่วนใหญ่ที่ปลูกเป็นการค้าได้แก่ พันธุ์แขกนวล พันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์ พันธุ์แขกดำ พันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ครึ่งและพันธุ์ที่ปรับปรุงพันธุ์ขึ้นมาใหม่คือสายพันธุ์ศรีราชภัฏซึ่งเป็นสายพันธุ์ครึ่งที่มีเนื้อผลสุกสีเหลือง โดยเป็นการคัดเลือกพันธุ์โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และกำลังศึกษาถึงความสามารถในการผลิตเพื่อเป็นที่ต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภค

ดังนั้นการเปรียบเทียบการปลูกมะละกอสายพันธุ์ศรีราชภัฏกับพันธุ์แขกนวล พันธุ์ครึ่งแดงและพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์ เพื่อจะได้ทราบถึงความเจริญเติบโตการให้ผลผลิต ความทนทานต่อโรคจุดวงแหวน และการให้ผลผลิตของและคุณภาพผลผลิตของมะละกอทั้ง 4 สายพันธุ์ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทราบถึงสายพันธุ์มะละกอที่ดีที่สุดเพื่อปลูกในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโต ให้ผลผลิตและคุณภาพของมะละกอ 4 พันธุ์ คือ พันธุ์ศรีราชภัฏ พันธุ์แขกนวล พันธุ์ครึ่ง และพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์ ที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความทนทานต่อการเกิด โรคใบจุดวงแหวนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบมะละกอสำหรับบริโภคผลดิบจำนวน 4 พันธุ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามมีสมมติฐานดังนี้

1. มะละกอพันธุ์ครึ่งแดงจะมีอัตราการเจริญเติบโตมากกว่าพันธุ์ศรีราชภัฏ พันธุ์แขกนวล และพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์
2. มะละกอพันธุ์ศรีราชภัฏมีคุณภาพด้านผลผลิตสูงและมีความทนทานต่อ โรคไวรัสใบจุดวงแหวนมากกว่ามะละกอพันธุ์ครึ่งแดง พันธุ์แขกนวลและพันธุ์แขกนวลกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการเปรียบเทียบ การเจริญเติบโต ผลผลิตคุณภาพเนื้อผลดิบและ ความทนทานต่อ โรคจุดวงแหวนของมะละกอพันธุ์ศรีราชภัฏ พันธุ์แขกนวล พันธุ์ครึ่ง และพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์ที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

มะละกอพันธุ์ศรีราชภัฏ เป็นมะละกอที่ได้ทำการคัดเลือกพันธุ์มาจากมะละกอพันธุ์ครึ่งเนื้อแดง แต่มีเนื้อผลสุกสีเหลืองมีลักษณะที่เหมือนกับมะละกอพันธุ์ครึ่งทุกประการแต่มีข้อดีตรงที่เนื้อผลหนา ผิวผลไม่เป็นร่อง มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ต่อมามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้นำมาปลูกเพื่อพัฒนาสายพันธุ์เพื่อให้ได้สายพันธุ์บริสุทธิ์เพื่อรองรับพันธุ์เพื่อให้เป็นพันธุ์มะละกอสายพันธุ์ใหม่และได้ขึ้นทะเบียนพันธุ์กับกรมวิชาการในปี 2556

มะละกอพันธุ์แขกนวลสายพันธุ์กาฬสินธุ์ เป็นมะละกอที่สายพันธุ์แขกนวลที่ปลูกมากในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมะละกอพันธุ์นี้มีลักษณะผลยาว เนื้อผลหนา เนื้อผลดิบผลกรอบ ไม่

นิยมรับประทานเนื้อผลสุก เนื่องจากเนื้อผลสุกมีความหวานน้อย ให้ผลผลิตสูง มะละกอสายพันธุ์นี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่าพันธุ์มะหุ้งศรีซึ่งรู้จักกันดีว่าเป็นมะละกอที่ปลูกในจังหวัดกาฬสินธุ์

โรคใบจุดวงแหวน เป็นโรคที่มีสาเหตุจากเชื้อไวรัส Papaya Ringspot Virus (PRSV) พบครั้งแรกในรัฐฮาวาย ประเทศอเมริกาในปี 2488 เชื้อไวรัสนี้จัดอยู่ใน Genus *Potyvirus* ของ Family *Potyviridae* เป็นไวรัสพืชกลุ่มที่ทำความเสียหายแก่พืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจหลายชนิดมากที่สุด เชื้อไวรัสมีอนุภาค (Particle) หรือมีรูปร่างท่อนยาวคด ขนาด 780 x 12 นาโนเมตรถ่ายทอดหรือแพร่ระบาดโดยเพลี้ยอ่อนหลายชนิดในลักษณะ Nonpersistent PRSV มีพืชอาศัยอยู่ในตระกูล Caricaceae เช่น มะละกอ พืชตระกูลแตงเช่น ฟักทอง บวบและแตงชนิดต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เกษตรกรที่ปลูกมะละกอทราบถึงพันธุ์ลักษณะประจำพันธุ์ การเจริญเติบโต การให้ผลผลิตและการเกิดโรคไวรัสจุดวงแหวนมะละกอสำหรับบริโภคน้ำดิบ 4 พันธุ์และสามารถเลือกพันธุ์มะละกอที่เหมาะสมสำหรับการปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนและเพื่อการค้าในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามได้